

EUROPEISKA KOMMISSIONEN
GENERALDIREKTORATET FÖR
Regional- och stadspolitik

**VÄGLEDNING FÖR SAMORDNINGSKOMMITTÉN FÖR FONDERNA
OM BEHANDLING AV RETROAKTIVT EU-STÖD UNDER PERIODEN
2007–2013**

ANSVARFRISKRIVNING:

”Detta är ett arbetsdokument från kommissionens avdelningar. Det bygger på tillämplig EU-lagstiftning och innehåller teknisk vägledning avsedd för myndigheter, jurister, stödmottagare och möjliga stödmottagare samt andra organ som medverkar i övervakning, kontroll eller genomförande av sammanhållningspolitiken om hur EU:s bestämmelser på detta område ska tolkas och tillämpas. Syftet är att tillhandahålla förklaringar och tolkningar från kommissionens avdelningar för att underlätta genomförandet av de operativa programmen samt att uppmuntra god praxis. Denna vägledning påverkar dock inte de tolkningar som görs av EU-domstolen och tribunalen eller det löpande beslutsfattandet hos kommissionen”.

I. INLEDNING

1. Retroaktivt stöd är en förvaltningsmyndighets tilldelning av EU-stöd för en insats för vilken utgifter redan har uppstått på nationell nivå eller som redan har slutförts innan det formellt har ansökts om EU-stöd eller detta har beviljats (nedan kallat *retroaktivt EU-stöd*).
2. Kommissionen förespråkar inte retroaktivt EU-stöd, eftersom det utgör en hög risk såsom anges nedan. Detta meddelande syftar till att räkna upp de bestämmelser som förvaltningsmyndigheterna bör ägna särskild uppmärksamhet om de låter de operativa programmen omfatta retroaktiva åtgärder.
3. Retroaktivt EU-stöd bör särskiljas från programöverbokning, dvs. utarbetandet av en projektplanering som är mer omfattande än programmets finansieringsram. Om medlemsstaterna utnyttjar överbokning¹ väljer man från början ut extra projekt, utvecklar dem och genomför dem, i syfte att uppfylla de krav som gäller för det operativa programmet. Kommissionen har vid flera tillfällen uppmanat förvaltningsmyndigheter att överväga överbokning för att maximera användningen av struktur- och sammanhållningsfonderna, vilket inte medför lika stora risker och nackdelar som retroaktiv finansiering.

II. KOMMISSIONENS STÅNDPUNKT I FRÅGA OM RETROAKTIVT EU-STÖD

4. Även om det inte finns något uttryckligt rättsligt förbud mot retroaktivt EU-stöd rekommenderar kommissionen inte denna praxis. De insatser som väljs ut retroaktivt för medfinansiering inleds eller genomförs ofta utan att de uttryckligen har kopplats till målen för ett program och de särskilda rättsliga krav som är knutna till EU-stöd. Följaktligen medför de en hög risk för att de relevanta unionsbestämmelserna och nationella bestämmelserna inte iakttas. Medlemsstaterna bör vara medvetna om den stora risken med att deklarerar icke stödberättigande utgifter till kommissionen och de följer som det kan komma att få för dem.
5. Om förvaltningsmyndigheterna beslutar om retroaktiv finansiering är det deras skyldighet att se till att de insatser som finansieras av fonderna överensstämmer med bestämmelserna i fördraget och i rättsakter som antagits i enlighet med detta (artikel 9.5 i förordning (EG) nr 1083/2006), att urvalet av insatser som ska finansieras sker enligt kriterierna för operativa program och att de under hela genomförandeperioden uppfyller kraven i tillämpliga unionsbestämmelser och nationella bestämmelser (artikel 60 a i förordning (EG) nr 1083/2006). Förvaltningsmyndigheten ska avgöra om dessa åtgärder fullt ut överensstämmer med alla bestämmelserna innan ett beslut fattas om att stödja insatserna inom ett operativt program.

III. RISKER MED RETROAKTIVT EU-STÖD

6. Förvaltningsmyndigheten och de attesterande myndigheterna och revisionsmyndigheterna är, inom sina respektive ansvarsområden, skyldiga att kontrollera att **alla tillämpliga bestämmelser** iakttas vid retroaktiva insatser.

---

¹ Detta tillämpas normalt i samband med tillhandahållandet av offentliga tjänster och infrastruktur där efterfrågan på sådana tjänster eller varor är känd och där de nationella behoven och investeringsprogrammen kan ha större omfattning än de program som får EU-stöd.

7. På grund av de retroaktiva insatsernas karaktär bör dessa myndigheter fästa särskild vikt vid följande bestämmelser:

(a) Bestämmelser om stödberättigande utgifter:

- Enligt artikel 56.1 i förordning (EG) nr 1083/2006 ska den dag då utgifterna börjar vara stödberättigande under perioden 2007–2013 vara den dag då de operativa programmen lämnats in till kommissionen eller från och med den 1 januari 2007 beroende på vilken dag som infaller först. Utgifter som stödmottagaren har haft före den dag då stödberättigandet börjar gälla är därmed inte stödberättigande.
- Insatser som slutförts² före den dag då stödberättigandet börjar gälla är inte stödberättigande (artikel 56.1 i förordning (EG) nr 1083/2006).
- När en ny utgiftskategori enligt tabell 1 i del A av bilaga II till kommissionens förordning (EG) nr 1828/2006 läggs till vid översyn av ett operativt program enligt artikel 33 i förordning (EG) nr 1828/2006 är de utgifter som omfattas av denna kategori stödberättigande från den dag då ansökan om översyn av det operativa programmet lämnats in till kommissionen.

(b) Urvalskriterier fastställda av övervakningskommittén:

- Utgifter berättigar till stöd endast om de har uppstått för insatser som beslutats av förvaltningsmyndigheten för det berörda operativa programmet eller under dennas ansvar, i enlighet med de kriterier som fastställs av övervakningskommittén. Förvaltningsmyndigheten är skyldig att säkerställa att insatsen väljs ut enligt de tillämpliga urvalskriterierna. Som allmän regel gäller att de tillämpliga urvalskriterierna är de som är i kraft vid den tidpunkt då insatsen valdes för EU-stöd.

(c) Unionsbestämmelser och nationella bestämmelser, särskilt följande:

- i. Bestämmelser om offentlig upphandling.
- ii. Bestämmelser om statligt stöd, inklusive stödets stimulans effekt.
- iii. Miljöbestämmelser, bestämmelser mot diskriminering, inklusive tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning och principer för jämställdhet.
- iv. Informations- och offentlighetsbestämmelser.

---

² För definitionen av slutförd insats, se artikel 88.1 i förordning (EG) nr 1083/2006 och COCOF Vägledning om partiellt avslutande (COCOF 08/0043/03-EN, s. 3):

Enligt artikel 88.1 i förordning (EG) nr 1083/2006, i ändrad lydelse ska "(...) en insats anses slutförd, när verksamheterna inom ramen för insatsen verkligen har genomförts och stödmottagarnas alla utgifter för insatsen och motsvarande offentligt bidrag har betalats ut".

En insats kan därför anses slutförd när följande tre kriterier är uppfyllda:

- verksamheterna har verkligen genomförts (ingen ytterligare verksamhet krävs för att slutföra projektet).
- stödmottagarnas alla utgifter för insatsen har betalats ut (inga ytterligare betalningar ska göras av stödmottagaren).
- det offentliga bidraget har betalats ut till stödmottagaren (inga ytterligare betalningar ska göras till stödmottagaren).

- v. Krav avseende handlingars tillgänglighet: Skyldigheten att bevara dokument i tre år efter avslutande enligt artikel 90 i förordning (EG) nr 1083/2006.
- vi. Bestämmelser om inkomstgenererande projekt (artikel 55 i förordning (EG) nr 1083/2006).
- vii. Bestämmelse om insatsernas varaktighet (artikel 57 i förordning (EG) nr 1083/2006).
- viii. Nationella rättsakter, strategiska dokument eller programdokument (nationell strategisk referensram, särskilda programbestämmelser) som fastställer särskilda villkor för EU-stöd.
- ix. Bestämmelserna i artikel 13.2 i förordning (EG) nr 1828/2006, vilka kräver förmåga att när som helst kunna visa att dubbelfinansiering inte har förekommit³.

Särskilda villkor för EU-stöd beträffande information och offentlighet måste iaktas från den dag då insatsen väljs ut för EU-stöd.

(d) **Förfaranden för finansiell förvaltning och kontroll**, bland annat följande:

- i. Krav på verifieringskedja.
- ii. Artikel 60 b i förordning (EG) nr 1083/2006 och artiklarna 13–17 i förordning (EG) nr 1828/2006 om förvaltningsmyndighetens kontroll av de deklarerade utgifterna, inklusive kontroller på plats.
- iii. Artikel 62 i förordning (EG) nr 1083/2006 om oberoende revision.

Förvaltningsmyndigheten måste se till att alla tillämpliga bestämmelser och villkor för medfinansiering av retroaktiva insatser har iakttagits och att stödmottagarna (och, i förekommande fall, de slutliga mottagarna) är medvetna om EU-stödet så snart den berörda insatsen har valts ut för det. Om inte förvaltningsmyndigheten noggrant har granskat att ovannämnda bestämmelser iakttagits bör inte den berörda insatsen tas i beaktande för EU-stöd. Förvaltningsmyndigheten bör säkerställa att det görs lämpliga förvaltningskontroller av de berörda insatserna med hänsyn till de särskilda risker som är förenade med dem. I detta syfte kan förvaltningsmyndigheten besluta att som god praxis nära samarbeta med nationella revisionsorgan under uppföljningen av retroaktiva insatser, vilket medger att dessa enkelt identifieras, och uttryckligen informera revisionsmyndigheten om att de förekommer och deras omfattning.

Innan den attesterande myndigheten attesterar utgifter för dessa insatser till kommissionen, ska den, enligt artikel 61 b ii i förordning (EG) nr 1083/2006, kontrollera att de utgifter som deklarerats överensstämmer med tillämpliga unionsbestämmelser och nationella bestämmelser och har uppstått i samband med insatser som valts ut för finansiering i enlighet med de kriterier som är

---

³ Enligt artikel 13.2 ska förvaltningsmyndighetens kontroller inkludera rutiner som gör det möjligt att undvika dubbelfinansiering av utgifter via andra gemenskapssystem eller nationella system eller under andra programperioder. Tidigare erfarenheter har visat att en insats som inletts inom ett nationellt system eller program i vissa fall har valts ut för EU-stöd och samtidigt varit kvar inom det nationella systemet eller programmet. Förvaltningsmyndigheterna måste därför se till att samma utgifter för en och samma insats inte attesteras och återbetalas två gånger, först inom ett nationellt eller regionalt system och sedan inom struktur- och sammanhållningsfondsprogrammet.

tillämpliga för programmet och i överensstämmelse med unionsbestämmelser och nationella bestämmelser.

Kommissionen kommer att betrakta varje insats där tillämpliga bestämmelser inte iakttas som otillbörlig och vidta finansiella korrigeringar i enlighet med detta.